

PREFAȚĂ

la ediția a III-a, revăzută și adăugită

Începând cu data declanșării Pandemiei la nivel global, inclusiv în România, de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS), stilul de viață și de muncă al fiecăruia dintre noi a suferit schimbări mai mari sau mai mici, iar concepția noastră despre credință, familie și muncă – cele trei misiuni ale omului pe Pământ – a căpătat o altă importanță din punct de vedere al înțelegerii și aprecierii lor.

În ceea ce privește „managementul afacerilor” acesta a căpătat alte abordări bazate în principal pe inovare. Încă odată s-a dovedit faptul că niciodată nu e prea târziu să începi o nouă carieră, aceea în care găsești multiple satisfacții.

Unii își schimbă meseria sau profesia de câteva ori pe parcursul vieții active. Importantă este responsabilitatea de a aprecia bine opțiunile.

Perioada de carantină a fost benefică nu numai pentru securitatea stării de sănătate, ci și pentru identificarea soluțiilor inovative de a ne continua activitatea profesională, de a fi mai apropiați de familie și încrezători în ajutorul „Divinității”, respectând în același timp distanțarea fizică sanitară, purtând măști, spălându-ne pe mâini ș.a.

Reușita în carieră, constă în primul rând să înveți despre tine pentru a te cunoaște, pentru a ști ce vrei, ce poți și ce știi să faci.

Autoevaluarea prin teste este una dintre cele mai eficiente modalități despre ceea ce ești.

Trebuie să studiezi și piața muncii să știi ce firme fac angajări, ce salarii oferă și care sunt posibilitățile de promovare. Foarte important este și ce îți solicită noii șefi, cât timp vei acorda serviciului în fiecare zi, și cât de flexibil este programul. Selecția acestor condiții ale angajatorului trebuie să o faci în funcție de potențialul tău profesional și efectiv.

După ce ai decis în ce meserie vei activa, trebuie să-ți alcătuești programul de muncă și cel de viață armonizându-le.

*
* *

În această perioadă de carantină au fost activități care s-au desfășurat utilizându-se tehnica de calcul și spațiul virtual.

Impactul și semnificația afacerilor online a căror dimensiune strategică, globală și organizațională au fost evidențiate cu precădere în timpul Pandemiei SARS COVID-19, acum au devenit un stil de muncă din ce în ce mai promovat la nivelul firmelor. O necesitate!

În felul acesta afacerile online se întind tentacular în toată lumea, inclusiv în România, ocupând un loc tot mai important în viața oamenilor

Printre cei care sunt considerați maeștri în materie de e-business i-aș evidenția pe Michael Dell, Peter Drucker, Bill Gates, John Naisbitt, Alvin Toffer, Michael Porter (Middelton, John, *Maeștrii afacerilor online*, Editura Meteor Business, București, pp. 37-150).

O serie de organizații prin modul în care au abordat provocările din lumea facerilor, fiecare obținând succesul cuvenit, aș menționa firmele Dell Computer Corporation, Enciclopedia Britanică, Seven-Eleven Japonia, Vermer Technologies (Middelton, John, *Maeștrii afacerilor online*, Editura Meteor Business, București, pp. 153-167).

Să nu uităm că socializarea clasică pe care o cunoșteam înainte de distanțarea socială, acum online devine cea mai bună practică. Criza de sănătate și criza economică prin care au trecut au stimulat schimbări semnificative. Viitorul va fi al oamenilor dinamici, inovativi și nu al celor comozi (Middelton, John, *Maeștrii afacerilor online*, Editura Meteor Business, București, pp. 167-168).

Să nu uităm că orice tip de activitate atrage după sine și boli profesionale. Noile tehnologii sunt responsabile de numeroase astfel de boli. Una dintre ele este și aceea a demenței digitale. Autorul cărții „*Cum ne tulbură mintea noile tehnologii. Demența digitală*”, Manfred Spitzer (Editura Humanitas, București, 2020) evidențiază că „*demența nu înseamnă pierderea de memorie. Iar în cazul demenței digitale nu e vorba doar de faptul că tinerii (mai ales) par să devină din ce în ce mai uituci [...] E vorba mai degrabă de randamentul mintal, gândire, capacitate critică de orientare în «hățișul de informații».*”

*
* *

Înainte de 1990 și după, preocupările pe care le-am avut au vizat cu precădere domeniile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, inovare și transfer de tehnologie (CSDTITT).

În tot acest timp pe lângă implicarea practică în procesul de creație tehnico-științifică am avut și activități de coordonare a CSDTITT.

Obiectul acestui curs abordează o parte din preocupările pe care le-am avut după 1990 și care au vizat în principal promovarea și susținerea CSDTITT.

Ca jurnalist, consilier pe probleme de știință, cercetare, tehnologie la președinția României, director general al Direcției Generale de Dezvoltare Instituțională din cadrul Departamentului de Cercetare al Ministerului Educației și Cercetării, Vicepreședinte (cu rang de Secretar de Stat) în cadrul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație (ANIMMC) ș-a- am inițiat manifestări și activități practice de implementare a rezultatelor activităților de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) inclusiv pe cele care erau necesare pregătirii integrării României în U.E.

Din păcate eforturile mele și ale celor care s-au implicat împreună cu mine au rămas fără nici un rezultat. Cu alte cuvinte, nu s-a dorit implementarea lor. Se poate vorbi de o culpă a tuturor celor care ar fi trebuit să dezvolte activitățile CDI pentru ca România să poată să-și dezvolte economia prin CEDI și transfer de tehnologie.

În plus, an de an domeniile CDI s-au distrus sistematic, pierzând tot ceea ce s-a acumulat până în 1990.

Peste ani și ani aveam să realizez că oculta U.E. nu dorește o Românie puternică și bogată, ci una săracă pe care s-o conducă după bunul ei plac.

De la țările occidentale cu apucături imperialiste dominate de o altă credință decât cea ortodoxă, nu trebuie să te aștepți la altceva mai bun decât la răzbunări și frustrări venite din negura timpurilor.

Lozincile de „partener”, „cetățean european” și câte și mai câte, sunt praf în ochi. Singura soluție pentru România de a scăpa de sărăcia în care ne-au afundat (de când ne-am integrat în U.E., în anul 2007) și de umilințele pe care le-am îndurat, este aceea de renegociere la sânge, cu mult curaj și fără nicio ezitare, de pe poziții egale, a drepturilor noastre în U.E. și de a ne integra în „Uniunea Economică Euroasiatică”. Avem suficiente resurse umane și materiale de a ne

reface. Cele financiare vor veni în urma naționalizărilor companiilor străine luate prin rapt și complicități criminale ale unor trădători din interiorul țării.

Acest demers poate fi un „Proiect de țară” pentru salvarea României și a poporului român.

Lumea se îndreaptă către un secol de dominație asiatică. România trebuie să se trezească din coșmarul pe care-l trăiește și să opteze varianta euroasiatică, cea care-i poate aduce prosperitate și demnitate. Pentru binele unei țări și a unui popor contează interesul național. El este veșnic. Pandemia a fost cea care ne-a arătat realitatea: U.E. este compromisă, coruptă și depășită de actuala conjunctură. U.E. „și-a trăit traiul și-a mâncat mălaiul!”. Este începutul sfârșitului globalizării și al globaliștilor.

Relațiile cu țările rămase în U.E. și nu numai se pot menține pe baza colaborării și cooperării internaționale. Soluție care s-a dovedit mult mai realistă în perioada Pandemiei decât cea a Globalizării. În sensul că, atunci când omenirea lovită de un astfel de eveniment (putea fi război sau orice altceva de proporții atât de cuprinzătoare), a recurs la o altă strategie: fiecare țară s-a închis în „carapacea ei”, între propriile ei granițe, rezolvându-și problemele cu resursele pe care le dețin. Cine le-a avut în „cămară” a trecut mai ușor prin Pandemie, cine nu, a tras ponoasele, sărăcind și îndatorându-se și mai mult.

O țară de creatori, cu potențial uriaș din punct de vedere al capacității de inovare, nu trebuie să accepte astfel de parteneriate păguboase pentru viitorul țării și al poporului român. România este o țară cu un trecut glorios, cu creatorii care au adus contribuții uriașe la progresul umanității. Românii trebuie să lupte pentru libertatea și demnitatea lor. În România nu a existat sclavaj. Singura formă de dependență personală care poate fi considerată sclavaj, a fost aceea a perioadei robiei țiganilor. Ulterior, aceasta a fost abolită treptat din 1844 până în 1856. Din acel moment, istoria României nu a mai înregistrat, sub nicio formă practicarea robiei ca formă de umilire a omului, a încălcării dreptului și libertăților cetățenești. Din păcate, acum asistăm cu stupoare cum țări ca Germania, Austria, Italia, Spania... practică sclavia fără scrupule și fără teamă și respect față de legile internaționale, inclusiv cu așa-zii parteneri europeni.

România nu trebuie să mai accepte „parteneriate” umilitoare cu țări a căror politică este aceea a propriilor lor interese. O politică „virusată” de EGOISM și RAPACITATE.

*
* *

În anul 1996, în calitatea pe care am avut-o, de consilier pe probleme de știință, cercetare și tehnologie, al Președintelui României Ion ILIESCU, în Departamentul Știință, Învățământ, Cultură, Culte (coordonat de regretatul prof. univ. dr. Marius GURAN), am fost cooptat, împreună cu alți specialiști în domeniul educației, cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, într-un grup de lucru pentru a elabora, sub coordonarea prof. univ. dr. Nicolae NAUM (director general al Direcției de Inovare și Transfer de Tehnologie), studiul de înființare a Agenției Naționale de Transfer Tehnologic și Inovare (ANTTI), Capitolul 7, figurile nr. 7.1 și 7.2), studiu care putea fi un proiect de țară.

ANTTI avea rolul de a stimula activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare (C-D-I) și de a valorifica prin transfer de tehnologie rezultatele obținute în activitățile de C-D-I pentru perioada 1998-2010 (rol asumat și precizat în Ordonanța nr. 18/1997).

În cadrul ANTTI s-a elaborat și „Cartea alba a transferului tehnologic” (Capitolul 7, figura nr. 7.3).

Ulterior, studiul realizat și parțial implementat (din păcate doar la firma „Biotehnos – Romania”, coordonată de prof. univ. dr. Ioan MÂNZATU), Capitolul 7, figurile nr. 7.4 și 7.5) a făcut obiectul unuia dintre capitolele tezei mele de doctorat **„Metode de evaluare și analiză a eficienței economice în transferul internațional de tehnologie”**, referitor la „contribuții originale”.

Intenționez ca prin intermediul ANTTI (respectiv cu sprijinul financiar al acesteia), să valorificăm și rezultatele C-D-I inclusiv pe cele din domeniul industriei de apărare.

În urma discuțiilor purtate cu reprezentanții Grupului Industrial al Armatei (GIARA), am decis ca invențiile realizate de cercetătorii militari care pot fi valorificate în cadrul economiei naționale să fie una dintre prioritățile ANTTI.

O propunere inițială a reprezentanților GIARA a fost aceea a utilizării rachetelor produse la Unitatea Militară din Crângul lui Bod, jud. Prahova, pentru combaterea grindinei. Din păcate, politica guvernului din perioada 1996-2000, nu a agreat ANTTI și ca urmare totul s-a năruit!

Capitolul 7 reprezintă sinteza notei prin care l-am informat și pe Președintele României, Emil CONSTANTINESCU, în aceeași calitate de

consilier pe probleme de știință, cercetare, tehnologie (acceptat și în administrația sa, în urma unei riguroase selecții). Aceeași notă i-am prezentat-o și ministrului cercetării și tehnologiei Bogdan Bujor TEODORIU (ulterior consilier al Președintelui României Traian BĂSESCU).

București, 01 iunie 2020

Conf. univ. dr. Gabriel I. NĂSTASE

INTRODUCERE

A deveni întreprinzător (antreprenor) este o excelentă ocazie pentru persoanele dornice să creeze, să inoveze și să-și valorifice aceste realizări.

Aceste persoane, inclusiv cele tinere, trebuie să fie pregătite să desfășoare o muncă de excepție și să-și asume răspunderea de a se implica într-o activitate antreprenorială sau de afaceri.

Drumul către o activitate independentă nu este întotdeauna o călătorie de plăcere, cu final fericit. Ea va fi presărată cu probleme, mai mult sau mai puțin complicate, pe care omul de afaceri la început de drum trebuie să le rezolve, identificând cele mai favorabile și eficiente soluții.

Succesul în afaceri nu este garantat. Aproape jumătate din totalul falimentelor s-a produs pe parcursul primilor patru ani de la înființarea firmei. Omul de afaceri trebuie să fie conștient de oportunitățile care i se oferă, dar și de riscurile care sunt inerente oricărei activități.

De aceea, pentru a demara o afacere pe cont propriu trebuie să-ți cunoști potențialul de cunoaștere și abilitățile specifice acestei activități independente. În acest sens, prezentul curs are un chestionar ce permite studenților, și nu numai, să-și testeze propriul profil al punctelor tari și slabe. Cu toții știm sau ar trebui să știm cât de important este ca atunci când pornim la un drum nou să ne cunoaștem puterile și slăbiciunile noastre.

Cursul **Managementul afacerilor** concentrează în paginile sale principalele probleme cărora viitorul întreprinzător trebuie să le găsească rezolvare. Prezentul curs poate fi util și celor care și-au creat deja o firmă, dar vor să dezvolte în continuare propriile afaceri sau să devină consultanți în afaceri.

Ca urmare, cursul abordează aspecte practice, punând un accent deosebit pe personalitatea întreprinzătorului; formalitățile necesare înființării unei firme; planul de afaceri; tehnici de marketing; elemente de legislație fiscală; surse de finanțare; indicatori financiari; costuri și bugetare; bilanțul, contul de profit și pierderi; calculul de lichidități ș.a.

Statutul de independent presupune mai mult decât activitatea pe care o realizăm în calitate de salariat, întrucât de puține ori sau deloc suntem puși în situația de a lua decizii. De aceea pentru a coordona (conduce, manageria) o activitate de

afaceri (business) trebuie să ai calitățile necesare care sunt recomandate pentru această activitate.

Prezentul curs reprezintă o modalitate practică imediată de susținere a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, pe care am avut prilejul să-l coordonez, în calitate de vicepreședinte (cu rang de Secretar de Stat) al Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație (ANIMMC) aflată în subordinea Secretariatului General al Guvernului României (SGGR), în perioada decembrie 2003-iulie 2005.

Cursul conține date preluate și prelucrate din Broșurile editate de ANIMMC în parteneriat cu Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR) (ed: „**Ghidul consultantului în afaceri**” și „**3 întrebări despre planul de afaceri... și mai multe răspunsuri pentru antreprenoriatul unei firme**” în anul 2005; „**Ghidul tânărului întreprinzător sau cum să demarez propria mea afacere**” realizat de ANIMMC în cadrul Programului 7691-00/99 finanțat de Guvernul Federal al Austriei în 2003. Ulterior, în anul 2010 a apărut o broșură asemănătoare cu denumirea „**Ghidul tânărului antreprenor. Investește în oameni!**”. Proiect realizat de firma SVASTA 2010 și cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013).

În broșurile realizate de ANIMMC s-au prezentat formulări și s-au făcut recomandări care să susțină demersurile celor care doresc să-și întemeieze propriile afaceri.

Cursul conține și un studiu de caz referitor la „Transferul tehnologic către întreprinderi” în cadrul Rețelei Italiei pentru Difuzarea Inovării și pentru Transferul Tehnologic către Întreprinderi (RIDITT).

Studiul de caz prezentat în acest curs reprezintă Proiectul finanțat de Uniunea Europeană (PHARE TWINNING PROJECT RO 03-IB-OT07, sprijin acordat Ministerului Economiei și Comerțului pentru creșterea capacității sale de a coordona Politica Industrială și de a gestiona Fondurile structurale, anexa 1).

Suntem conștienți că acest curs este perfectibil. Ne-am bucura să știm că succesul afacerilor dumneavoastră viitoare s-a datorat informațiilor puse la dispoziție de prezentul curs.

București, 21 aprilie 2019

Conf. univ. dr. Gabriel I. NĂSTASE

CAPITOLUL 1

ASPECTE PRACTICE ÎN INIȚIEREA UNEI AFACERI

1.1. Înființarea unei firme, de la vis la realitate

Managementul afacerilor este mai mult decât un curs. El este un ghid pentru studenți dar și pentru absolvenții unei facultăți. Pentru cei nemulțumiți de locul de muncă pe care îl au și simt că pot face altceva, trebuie să conștientizeze că a alege calea antreprenoriatului nu este la îndemâna oricui. Ea este doar pentru cei îndrăzneți, chiar temerari, cei care au deja o experiență profesională și care simt cu adevărat nevoia unei schimbări în viața profesională.

Întrebările care te frământă nu vor găsi întotdeauna răspunsul de care ai nevoie, consultându-ți familia, prieteni, colegii. Uneori nici cele citite în ziare și nici cele văzute la televizor nu vă vor ajuta în alegerea soluției cele mai potrivite pentru afacerea ta.

Simți că vrei și că poți să faci ceva, dar nu știi cum.

Vrei să înființezi propria ta firmă, considerând că ideea ta de afaceri este nemaipomenită! Produsul pe care ți-l imaginezi că-l vei realiza este o reușită tehnică de mare succes. Serviciul oferit de tine este deosebit față de cel oferit de alții. Cu alte cuvinte, ideile tale care îți creează atâta neliniște, le consideri extraordinare

Gândul te duce și la succesul afacerii, la câștiguri mari de bani și la obținerea unei reputații care să te plaseze în centrul atenției publice, în lumina strălucitoare și hipnotică a reflectoarelor.

Aceasta este faza prin care trece orice visător. Din păcate nu este suficient pentru ați materializa visul. Evident că nu poți continua așa și că trebuie să găsești o soluție de a te elibera și de a le materializa pentru a le verifica viabilitatea în practică.

Trebuie să-ți transpui ideea sau ideile care nu-și dau pace, cu profesionalism și răbdare. Nu întotdeauna o idee bună este suficientă pentru a avea succes pe piață pe care ți l-ai dorit.

Prin căutările tale, ca orice fire iscoditoare, poți descoperi cereri ale pieței care nu sunt acoperite de o ofertă mulțumitoare. Activitate ta profesională acumulată până la data apariției ideii precum și experiența ta, te pot ajuta să identifici anumite „nișe de piață” pe care le poți acoperi prin oferta ta. Ajungi în felul acesta în fața unei decizii cu mai multe întrebări la care trebuie să răspunzi: *Vrei să-ți iei soarta în propriile mâini? Vrei să devii întreprinzătorul care își asigură existența proprie? Vrei să depășești toate dificultățile din calea ta?*

Sunt întrebări la care trebuie să reflectezi atunci când îți vei răspunde singur, cu sinceritate și obiectivitate.

De la început trebuie să știi că statutul de întreprinzător independent înseamnă mai mult decât ca activitatea pe care până acum o realizezi în calitate de salariat ne-independent să o desfășori în continuare pe propria ta responsabilitate, asumându-ți costurile.

Acest curs, te va ajuta ca propria ta analiză să fie cât mai aproape de adevăr. De aceea întrebările pe care le vom prezenta în cadrul unui „Test pentru întemeietorii de firme” poate fi începutul visului tău sau sfârșitul acestuia.

1.1. Test pentru cei care intenționează să înființeze propria lor firmă

Acest test este alcătuit dintr-un set de întrebări („check-list”) prin care pot fi verificate premisele care trebuie avute în vedere la întemeierea unei întreprinderi.

Întrebările trebuie parcurse de regulă în faza de pregătire a demarării afacerii în care această problemă a întemeierii unei întreprinderi trebuie bine gândită până la decizia finală.

Desigur întrebările sunt utile și în cazul unei întreprinderi deja existente când anumite probleme cu implicații negative pot fi identificate și corectate.

Acestor întrebări trebuie să le răspunzi în mod corect și cinstit.

Răspunsurile îți sunt destinate ție în primul rând, căci pe baza lor poți contura propriile tale **puncte tari și slabe** ca și **șansele și riscurile** care te